

Tisztelt Elnök Úr!

A Magyar Tervezőgrafikusok és Tipográfusok Társasága (MATT), mint a vizuális kultúra, a hazai alkotók és a szakma védelme céljából alakult szervezet, szükségesnek érezzük, hogy nyilvánosságra hozzuk a Magyar Rádió megújult grafikai arculatával kapcsolatos véleményünket. A következőkben röviden megfogalmazzuk az elkészült munkával és a munka létrejöttével kapcsolatos kritikánkat. Jóllehet, egy közmédiium vizuális megújítására vonatkozó szándék megszületése örömteli esemény, amely üdvözlendő. Mindemelllett az elkészült anyagot szakmai szempontból gyengének, a megvalósítás körülményeit pedig morálisan aggályosnak ítéljük.

Amint azt megtudtuk, a láthatóan messze nem professzionális teljesítményt nem egy magyarországi cég produkálta. Nem világos számunkra, hogy milyen szempontok dönthettek a jelölt kiválasztásánál.

Ehhez kapcsolódik további aggályunk, amely a morális felelősséget veti fel.

A Magyar Rádió, mint magyar közszolgálati médium nyilvánvaló felelősséggel tartozik a hazai kultúra iránt.

Meggyőződésünk, hogy a hazai – nemzetközi tapasztalatokkal is bíró – alkotók vagy kvalifikált alkotókat egyesítő grafikai stúdiók között bőven akad olyan, aki hasonló feladatokat magas szinten képes megoldani. Nem értjük, hogy nyílt pályázat vagy egyéb konstrukció keretében miért nem kaphatta meg az esélyt Önöktől egyetlen hazai szakember sem a szakmai megmérettetésre. A magyar tervezőgrafika, mint kiemelten domináns műfaj a hazai vizuális művészetek között a mindenkor kultúra része. A megnyilvánulás lehetőségét elvenni a hazai művészekről szokatlan és indokolatlan gesztus egy kiemelt magyar közmédiium részéről. Jogosnak érezzük tehát a hazai szakemberek megdöbbenését. Az Önök felelős társadalmi pozíciójában érthetetlen a teljesen kívülállóként való hozzáállás, amely reményeink szerint csupán pusztá felületesség és nem egy közmédiium működtetői számára kötelező szempontok szándékos figyelmen kívül hagyása.

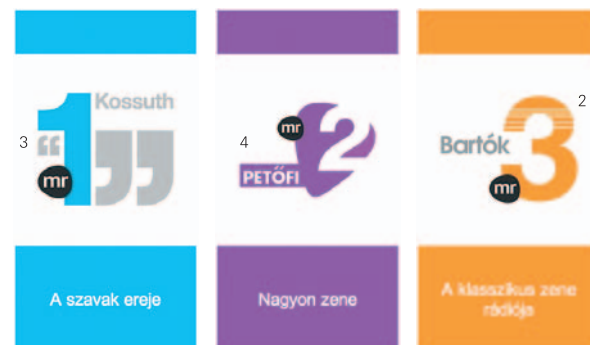
Az előzőekben leírtak alapján a következő kérdésekre szeretnénk választ kapni:

- Volt-e a döntéshozatali testület felelősei között tervezőgrafikus vagy más vizuális kommunikációval foglalkozó szakember?
- Kérték-e hazai tervezőgrafikai vagy tipográfiai szakértők vagy testületek véleményét a döntést megelőzően vagy azt követően? Ha igen, kik voltak azok? Ha nem, miért nem tartották ezt szükségesnek?
- Miben képviseli Önök szerint a megváltozott arculat azt a tartalmi változást, ami a MR műsorszolgáltatása terén végbement?
- Milyen tervezőgrafikai szakmai szempontok alapján döntöttek a kiválasztott tervező cég mellett?
- Milyen egyéb, nem vizuális szakmai szempont szerepelt még a kiválasztás kritériumai között?
- Milyen feladatok, részfeladatok elvégzésére kapott megbízást Önöktől a megbízott cég?
- A megbízott cég konkrétan mely referencia munkái győzték meg Önöket arról, hogy a megbízott vélhetően alkalmasabb lesz más tervező(k)nél a feladatra?
- Véleményük szerint az elkészült MR arculat azonos szakmai színvonalú-e a megbízott cég korábbi munkáival?
- A tervező cég kiválasztásában szerepet játszott-e az új arculat tervezésére fordítható összeg nagysága?
- Mi az oka, hogy egy közszolgálati médium esélyt sem adott hazai tervezőknek a feladat elvégzésére?
- Meggyőződésük-e, hogy az elkészült új Magyar Rádió vizuális arculat tervezésének megrendelése, a tervezés lebonyolítása, a végső tervek elfogadása során minden az elvárható szakmai, etikai normákkal összhangban és az előírt törvényes keretek között zajlott?

A szakmai bírálat tekintetében jelen levél keretein belül csak a lényegesebb pontokat emeljük ki. Részletesebb szakmai állásfoglalást felkérésre közlünk.

Szakmai kifogásaink:

- A logotípa súlyos fekete foltja hagyományosan negatív asszociációkat ébreszt a közfelfogásban élő sztereotípiák miatt. Formai megoldása nélkülözi az optikai izgalmat. Átlagos jellegtelensége és a tartalomra utaló vizuális karakterek hiánya miatt nem feltűnő. A fekete flekk mögötti színes elemek¹ nem működnek monokróm formában. A logó általános megjelenésében is sokkal inkább egy vizuális médiumot sugall.
- Az „mr” kezdőbetűk kisbetűs megoldása önmagában is problémás. Léteznek nagyon sikeres példák a formabontó módon felhasznált, szokatlanságával kihívó kisbetűk tulajdonnevek esetében való alkalmazására. Ilyen esetekben fontos a következetesség az összes elem esetében. Ha a járulékos elemek között klasszikus funkcióban szerepel a nagybetű-kisbetű hierarchia, a kisbetűs tulajdonnév degradálja hordozóját. Egy tekintélyes közmédium esetében egy ilyen lehetséges asszociáció nem szerencsés.
- Az egyébként is problémás logó túl kisméretű alkalmazása a csatorna arculatok esetében gyakorlati szempontból érthetetlen.

- A csatorna arculatok elemei koncepciótlan módon vannak egymás mellé sorolva. Bizonyos elemeik lépték váltáskor eltűnnek vagy torzulnak (pl. kottavonalak²). A három csatorna karakterében hasonlóan esetleges és unalmas összhatást kelt. Emellett mégsem tűnnek egy sorozat tagjainak a tipográfia következetlenségek és a közös, összefogó elem hiánya miatt. A grafikai elemként használt idézőjelek³ a magyar helyesírástól eltérő, ezért magyar nyelvi környezetben hibás alkalmazása véleményünk szerint nem elfogadható. Indokolatlan hatást kelt a PETŐFI felirat csupa nagybetűs⁴ megoldása szemben a Kossuth és Bartók feliratok nagy kezdőbetűs de kisbetűs megoldásával. Egy sorozat három tagjából miért csak kettő követ egy mintát? A harmadik tag ezektől eltérő tipográfiai karaktere milyen külön üzenetet hordoz?
- A felsoroltak miatt általános optikai struktúrátlanság jellemzi a próbálkozást, amely méltatlan egy a Magyar Rádió jelentőségű médium vizuális kommunikációjához. A három csatorna sorrendje, sorszám és betűmérete sem tisztázott módon állít fel hierarchiát. Az eltérő méret automatikusan rangsorol.
  - Mindezek, illetve ezen felül még több további, itt nem részletezett szakmai hiba azt a hatást kelti, mintha egy képzetlen, vagy rendkívül felületes alkotó próbálkozása lenne az új grafikai arculat.
  - Meggyőződésünk, hogy egy felkészült szakmai zsűri hasonló aggodalmakat fogalmazott volna meg a döntéshozatal és az elfogadás alkalmával.

A MATT elnöksége és tagsága nevében várjuk mielőbbi válaszaikat.

Üdvözlettel,
MATT
Magyar Tervezőgrafikusok és Tipográfusok Társasága

Lelkes László
elnök
Munkácsy-díjas grafikusművész
egyetemi adjunktus

Tájékoztatásul közöljük, hogy az Önöknek írt levelet nyílt levél formájában több nyomtatott és egyéb médiumban is közzétesszük.